

# Exo

## Chapter 21

Turkish Interlinear

Reference: Turkish Easy-to-Read Version (HADI)

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיהֶם: 1  
önlere koyacaksın ki hükümler Ve-bunlardır  
[H6440](#) [H4941](#) [H0428](#)

ve bunların ilkeleri bildirir:

כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעַת יֵצֵא 2  
ne-zaman-ki satın-alırsan köle İbrani altı yıl hizmet-edecek  
[H3318](#) [H7637](#) [H5647](#) [H8141](#) [H8337](#) [H5680](#) [H5650](#) [H7069](#)  
לְחֶפְשִׁי חֲנָם: 2  
özgürlüğe bedelsiz  
[H2600](#) [H2670](#)

ve bunların ilkeleri bildirir: İbrani bir köle satın alırsan, altı yıl hizmet edecek, ama yedinci yıl karlı demeden özgür olacak.

אִם-בְּנֹפֶה יָבֵא בְּנֹפֶה אִם-יָצֵא אִשָּׁה הִוא וַיֵּצֵא 3  
eğer-bekar-olarak girerse bekar-olarak eğer-  
[H3318](#) [H1610](#) [H0935](#) [H1610](#) [H0802](#) [H1167](#) [H1931](#) [H3318](#)  
אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ: 3  
karısı onunla  
[H0802](#)

Bekar gelirse, yalnız kendisi özgür olacak; evli gelirse, karısı da özgür olacak.

אִם-אֶדְוִיו יִתֶּן-לוֹ אִשָּׁה לְוִלְדָהּ-לוֹ בְּנִים אוֹ בָּנוֹת הָאִשָּׁה 4  
eğer-efendisi verirse-ona ona ve-doğurursa-ona oğullar veya kızlar karı  
[H1610](#) [H3205](#) [H0802](#) [H5414](#) [H0113](#) [H0802](#) [H1323](#) [H0802](#)  
וּלְדֹתָיָהּ וְהָיָה לְאֶדְוִיָהּ תְּהִיָה וּלְבָנָיָהּ 4  
ve-çocukları efendisinin olacak olacak  
[H1610](#) [H3318](#) [H1931](#) [H0113](#) [H1961](#) [H3206](#)

Efendisi kendisine bir kadın verir ve o kadından çocuklar olursa, kadın ve çocuklar efendisinde kalacak, yalnız kendisi gidecek.

וְאִם-אָמַר יֹאמֵר אָמַר אֶדְוִי אֶת-אִשְׁתִּי וְאֶת-אֶתְּבִי אֶתְּבִי אֶתְּבִי 5  
Ve-eğer- söylemekle söylese söylemekle köle  
[H0853](#) [H0802](#) [H0853](#) [H0113](#) [H0853](#) [H0157](#) [H5650](#) [H0559](#) [H0559](#)  
בְּנֵי לֹא אֶצֵּא חֶפְשִׁי: 5  
oğullarımı değil çıkacağım özgür  
[H2670](#) [H3318](#) [H3808](#)

ve bunların ilkeleri bildirir: Ama köle ailesiyle, Ben efendimi, karımla çocuklarımı seviyorum, olmak istemiyorum; derse,

6

אל-	או	הַדְּלֵת	אל-	וְהַגִּישׁוּ	הַתְּלֵחִים	אל-	אֶדְנִי	וְהַגִּישׁוּ
-e-	veya	kapı	-e-	ve-getirecek-onu	Tanrı	-e-	efendisi	ve-getirecek-onu
<a href="#">H0413</a>			<a href="#">H0413</a>	<a href="#">H5066</a>	<a href="#">H0430</a>	<a href="#">H0413</a>	<a href="#">H0113</a>	<a href="#">H5066</a>

לְעֹלָם: וְעַבְדּוֹ וְרָצַע אֶדְנִי אֶת- אֶזְנוֹ בְּמַרְצֵעַ הַמְּזוּזָה

sonsuz-a-dek ve-hizmet-edecek-ona biz-ile kulağın - efendisi ve-delecek kapı-sövesi

[H5769](#) [H5647](#) [H4836](#) [H0241](#) [H0853](#) [H0113](#) [H7527](#) [H4201](#)

ס

efendisi onu yarg&#305;&#231; huzurunaf&#351; &#231;&#305;karacak. Kap&#305;ya ya da kap&#305;s&#246;vesine yakla&#351;t&#305;r&#305;p kula&#287;&#305;n&#305; bizle delecek. B&#246;ylece k&#246;le ya&#351;am boyu efendisine hizmet edecek. tap&#305;nma yeri anlam&#305;na gelebilir.

7

כְּצֵאת	תֵּצֵא	לֹא	לְאִמָּה	בְּתוֹ	אֶת-	אִישׁ	יִמְכַר	וְכִי-
çıkışıyla	çıkacak	değil	cariye-olarak	kızını	-	adam	satarsa	Ve-ne-zaman-ki-
<a href="#">H3318</a>	<a href="#">H3318</a>	<a href="#">H3808</a>	<a href="#">H0519</a>	<a href="#">H1323</a>	<a href="#">H0853</a>	<a href="#">H0376</a>	<a href="#">H4376</a>	

הַעֲבָדִים:  
kölelerin  
[H5650](#)

&#8249;&#8249;E&#287;er bir adam k&#305;z&#305;n&#305; cariye olarak satarsa, k&#305;z erkek k&#246;leler gibi &#246;zg&#252;r b&#305;rak&#305;lmayacak.

8

יְעָדָה	(לֹא) (לְוִי)	אֲשֶׁר-	אֶדְנִיָּהּ	בְּעֵינָי	רָעָה	אִם-
nişanlıydı-onu	(ona) [değil]	ki-	efendisinin	gözlerinde	kötü	eğer-
<a href="#">H3259</a>	<a href="#">H3808</a>		<a href="#">H0113</a>			

בְּבִגְדוֹ- לְמַכְרָהּ יִמְשַׁלּ לֹא- נֹכְרִי לְעַם וְהִפְדִּיהָ

ihonet-ettiğinde- satmak-için-onu yetkisi-olacak değil- yabancı halka ve-fidyeye-verecek-onu

[H0898](#) [H4376](#) [H4910](#) [H3808](#) [H5237](#) [H6299](#)

בְּתָה:  
ona

Efendisi k&#305;zla ni&#351;anlan&#305;r, sonra k&#305;zdan ho&#351;lanmazsa, k&#305;z&#305;n geri al&#305;nmas&#305;na izin vermelidir. K&#305;z&#305; aldatt&#305;&#287;&#305; i&#231;in onu yabanc&#305;lara satamaz.

9

יַעֲשֶׂה- לָהּ:	יַעֲשֶׂה-	הַבָּנוֹת	כְּמוֹשֶׁפֶט	יַעֲרֶנָּה	לְבָנוֹ	וְאִם-
ona yapacak-	kızların	hükmüne-göre	nişanlarsa-onu	oğluna	Ve-eğer-	
	<a href="#">H1323</a>	<a href="#">H4941</a>	<a href="#">H3259</a>			

E&#287;er cariyeyi o&#287;luna ni&#351;anlarsa, ona kendi k&#305;z&#305; gibi davranmal&#305;d&#305;r.

10

יִגְרַע:	לֹא	וְעִנְתָּהּ	כְּסוֹתָהּ	שְׂאֲרָהּ	לָוִי	יִקַּח-	אֲחֵרֶת	אִם-
eksiltecek	değil	ve-evlilik-hakkını	giyeceğini	yiyeceğini	kendine	alırsa-	başka	eğer-
<a href="#">H1639</a>	<a href="#">H3808</a>	<a href="#">H5772</a>	<a href="#">H3682</a>	<a href="#">H7607</a>		<a href="#">H3947</a>	<a href="#">H0312</a>	

E&#287;er ikinci bir kad&#305;nla evlenirse, ilk kar&#305;s&#305;n&#305; nafakadan, giysiden, kar&#305;l&#305;k haklar&#305;ndan yoksun b&#305;rakmamal&#305;d&#305;r.

11

ס	כֶּסֶף:	אֵין	חֵנָם	וַיִּצְאָהּ	לָהּ	יַעֲשֶׂה	לֹא	אֵלֶיהָ	שְׁלֵשׁ-	וְאִם-
—	para	yok	bedelsiz	ve-çıkacak	ona	yaparsa	değil	bunları	üç-	Ve-eğer-
	<a href="#">H3701</a>	<a href="#">H0369</a>	<a href="#">H2600</a>	<a href="#">H3318</a>			<a href="#">H3808</a>	<a href="#">H0428</a>	<a href="#">H7969</a>	

E&#287;er bu &#252;&#231; hakk&#305; ona vermezse, kad&#305;n kar&#351;&#305;l&#305;ks&#305;z &#246;zg&#252;r olacakt&#305;r&#250;&#250;

12 מִכָּה אִישׁ וְנָתַתְּ מוֹת יוֹמָתְךָ :  
Vuran adamı ve-ölen ölmekle ölecek  
H5221 H0376 H4191 H4191 H4191

Kim birini vurup &#246;ld&#252;r&#252;rse, kendisi de kesinlikle &#246;ld&#252;r&#252;rlecektir.

13 וְאִשְׁרָאֵל לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אָנָּה לִירוֹ וְשִׁמְתִי לְךָ מְקוֹם אִשְׁרָאֵל  
Ve-ki değil pusur-kurdu ve-Tanrı izin-verdi eline ve-koyacağım sana yer  
H3808 H0430 H0579 H3207 H4725  
יָנוּס שָׁמָּה : ס  
kaçsın oraya —  
H5127 H8033

Ama olayda kas&#305;t yoksa, ona ben izin vermi&#351;sem, size adam&#305;n ka&#231;aca&#287;&#305; yeri bildirece&#287;im.

14 וְכִי-יִזְדֶּה אִישׁ עַל-רֵעֵהוּ לְהָרְגוֹ בְּעָרְמָה  
Ve-ne-zaman-ki-tasarlarsa adam -e-karşı-komşusuna öldürmek-için-onu kurnazlıkla  
H2102 H0376 H7453 H2026 H6195  
מֵעַם מִזְבְּחִי תִקְחֶנּוּ לְמוֹת : ס  
yanından sunağımın alacaksın-onu ölmesi-için —  
H4196 H3947 H4191

E&#287;er bir adam kom&#351;usuna d&#252;zen kurar, kas&#305;tl&#305; olarak sald&#305;r&#305;p onu &#246;ld&#252;r&#252;rse, suna&#287;&#305;ma bile ka&#231;m&#305;&#351; olsa, onu &#231;&#305;kar&#305;p &#246;ld&#252;r&#252;rceksiniz.

15 וּמִכָּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוֹמָתְךָ :  
Ve-vuran babasını ve-annesini ölmekle ölecek  
H5221 H0001 H0517 H4191 H4191

Kim annesini ya da babas&#305;n&#305; d&#246;verse, kesinlikle &#246;ld&#252;r&#252;rlecektir.

16 וְנֹגֵב אִישׁ וְיִמְכְרוֹ וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוֹמָתְךָ : ס  
Ve-çalan adamı ve-satan-onu ve-bulunan elinde ölmekle ölecek —  
H1589 H0376 H4376 H4672 H3207 H4191 H4191

Kim adam ka&#231;&#305;r&#305;rsa, onu ister satm&#305;&#351; olsun, ister elinde tutsun, kesinlikle &#246;ld&#252;r&#252;rlecektir.

17 וּמִקְלָל אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוֹמָתְךָ : ס  
Ve-lanetleyen babasını ve-annesini ölmekle ölecek —  
H7043 H0001 H0517 H4191 H4191

Annesine ya da babas&#305;na lanet eden kesinlikle &#246;ld&#252;r&#252;rlecektir.

18 וְכִי-יִרְיֵב אַנְשִׁים וְהִכָּה אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן  
Ve-ne-zaman-ki-kavga-ederlerse adamlar ve-vurursa-adamı adamı taşla  
H7378 H0376 H5221 H0376 H853 H7453 H0068  
אוּבְאֶבֶן יָמוּט וְלֹא יָמוּט וְנָפַל לְמִשְׁכָּב :  
yumrukla veya ölürse ve-değil yatağa  
H0106 H3808 H4191 H4904 H5307

Kavga &#231;&#305;kar, bir adam kom&#351;usuna ta&#351;a ya da yumrukla vurur, vurulan adam &#246;lmeyip yata&#287;a d&#252;&#351;er,

19 אם- יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ בְּחוּץ עַל- מִשְׁעָנָתוֹ וְנִקְהָ הַמִּכָּה  
eğer- kalkarsa ve-yürürse dışarıda üzerinde- bastonunun  
H5221 H5352 H2351 H1980

רק שְׂבָתוֹ יִתֵּן וְרָפָא יִרְפָּא : ס  
sadece kaybetliği verecek ve-iyileştirmekle iyileştirecek  
H7535 H7674 H5414 H7495 H7495

sonra kalk&#305;p de&#287;nekle d&#305;ar&#305;da gezebilirse, vuran adam su&#231;suz say&#305;lacakt&#305;r. Yaln&#305;z yaral&#305;n&#305;n kaybetti&#287;i zaman&#305;n kar&#351;&#305;l&#305;&#287;&#305;n&#305; &#246;deyecek ve t&#252;m&#252;yle iyile&#351;mesini sa&#287;layacakt&#305;r.

20 וְכִי- יָקָה אִישׁ אֶת- עַבְדּוֹ אוֹ אֶת- אִמְתּוֹ בְּשֶׁבֶט וְיָמַת  
Ve-ne-zaman-ki- vurursa adam - kölesini veya -  
H5221 H0376 H0853 H5650 H0853 H0376 H4191 H7626 H0519 H0853

תַּחַת יָדוֹ נָקָם יִנְקָם :  
altında elinin intikam-almakla intikam-alınacak  
H8478 H3027 H5358 H5358

&#8249;&#8249;Bir adam erkek ya da kad&#305;n k&#246;lesini de&#287;nekle d&#246;verken &#246;ld&#252;r&#252;rse, kesinlikle cezaland&#305;r&#305;lacakt&#305;r.

21 אֶךְ- אִם- יוֹם אוֹ יוֹמִים יַעֲמֵד לֹא יָקָם כִּי כֶסֶף הוּא :  
ancak eğer- gün veya iki-gün durursa değil intikam-alınacak çünkü parasıdır o  
H0389 H3117 H3117 H5975 H3808 H5358 H3701 H1931

ס  
—

Ama k&#246;le hemen &#246;lmez, bir iki g&#252;n sonra &#246;l&#252;rse, k&#246;le sahibi ceza g&#246;rmeyecektir. &#199;&#252;nk&#252; k&#246;le onun mal&#305; say&#305;l&#305;r.

22 וְכִי- יִנָּצוּ אֲנָשִׁים וְיִנָּצוּ אִשָּׁה וְהָרָה וְיִצְאוּ  
Ve-ne-zaman-ki- kavga-ederlerse adamlar ve-vururlarsa kadına hamile ve-çıkarsa  
H0376 H5062 H0802 H3318

עָלָיו יִלְדִיָּה וְלֹא יִהְיֶה אֶסוֹן עָנּוּשׁ יַעֲנֹשׁ כְּאִשֶּׁר יִשֵּׂת  
çocukları ve-değil olursa zarar cezalandırılmakla cezalandırılacak nasıl-ki koyarsa üzerine  
H3206 H3808 H1961 H0611 H6064 H6064 H7896

בְּעַל הָאִשָּׁה וְנָתַן בְּפִלְלִים :  
sahibi kadının ve-verecek hakimlerle  
H1167 H0802 H5414 H6414

&#8249;&#8249;&#304;ki ki&#351;i kavga ederken gebe bir kad&#305;na &#231;arpar, kad&#305;n erke do&#287;um yapar ama ba&#351;ka bir zarar g&#246;rmezse, sald&#305;rgan, kad&#305;n&#305;n kocas&#305;n&#305;n istedi&#287;i ve yarg&#305;&#231;lar&#305;n onaylad&#305;&#287;&#305; miktarda para cezas&#305;na &#231;arpt&#305;r&#305;lacakt&#305;r.

23 וְאִם- אֶסוֹן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נַפְשׁוֹ תַּחַת נַפְשׁוֹ :  
Ve-eğer- zarar olursa can ve-vereceksin canın karşılığında  
H0611 H1961 H5414 H5315 H8478 H5315

Ama ba&#351;ka bir zarar varsa, cana kar&#351;&#305;l&#305;k can, g&#246;ze kar&#351;&#305;l&#305;k g&#246;z, di&#351;e kar&#351;&#305;l&#305;k di&#351;, ele kar&#351;&#305;l&#305;k el, aya&#287;a kar&#351;&#305;l&#305;k ayak, yan&#305;&#287;a kar&#351;&#305;l&#305;k yan&#305;k, yaraya kar&#351;&#305;l&#305;k yara, bereye kar&#351;&#305;l&#305;k bere &#246;denecektir.



30 אם- 30 eğer-  
 כפר fidyə  
 יושט konursa  
 עליו üzerine  
 ונתן ve-verecek  
 פדון kurtarıcı-bedeli  
 נפשו canının  
 ככל tümüne-göre  
 אשר- ki-  
[H3605](#)  
[H5315](#)  
[H5414](#)  
[H7896](#)

יושט konur  
 עליו üzerine  
[H7896](#)

Ancak, bo#287;an#305;n sahibinden para cezas#305; istenirse, istenen miktar#305; &#246;deyerek can#305;n#305; kurtarabilir.

31 או- 31 veya-  
 בן oğlu  
 יגח toslarsa  
 או- veya-  
 בת kızı  
 יגח toslarsa  
 כמשפט hükme-göre  
 הזה bu  
 יעשה yapılacak  
 לו: ona  
[H2088](#)  
[H4941](#)  
[H5055](#)  
[H1323](#)  
[H5055](#)

Bo#287;a ister erkek, ister k#305;z &#231;ocu#287;unu &#246;ld#252;rs#252;n, ayn#305; kural uygulanacakt#305;r.

32 אם- 32 eğer-  
 עבד köleyi  
 יגח toslarsa  
 או veya  
 אמה cariyeyi  
 וכסף gümüş  
 שלשים otuz  
 שקלים şekel  
 יתן verecek  
 לארניו efendisine  
[H0113](#)  
[H5414](#)  
[H8255](#)  
[H7970](#)  
[H3701](#)  
[H0519](#)  
[H7794](#)  
[H5055](#)  
[H5650](#)

והשור ve-öküz  
 יסקל: taşlanacak  
 ס —  
[H5619](#)  
[H7794](#)

E#287;er bo#287;a bir erkek ya da kad#305;n k#246;leyi &#246;ld#252;r#252;rse, k#246;lenin efendisine otuz &#351;ekel g#252;m#252;&#351; verilecek ve bo#287;a ta#351;lanacakt#305;r.

33 וכי- 33 Ve-ne-zaman-ki-  
 יפתח açarsa  
 איש adam  
 בור çukur  
 או veya  
 איש adam  
 כי- ne-zaman-ki-  
 יכרה kazarsa  
 איש adam  
 בר çukur  
[H0376](#)  
[H0376](#)

ולא ve-değil  
 יכסנו örterse-onu  
 ונפל- ve-düşerse-  
 שמה oraya  
 שור öküz  
 או veya  
 חמור: eşek  
[H2543](#)  
[H7794](#)  
[H8033](#)  
[H5307](#)  
[H3680](#)  
[H3808](#)

&#8249;&#8249;Bir adam bir &#231;ukur a#231;ar ya da kazd#305;&#287;&#305; &#231;ukurun &#252;zerini &#246;rtmezse ve &#231;ukura bir bo#287;a ya da bir e#351;ek d#252;&#351;erse,

34 בעל 34 sahibi  
 הבור çukurun  
 ישלם ödeyecek  
 כסף gümüş  
 ישיב verecek  
 לבעליו sahibine  
 והמת ve-ölen  
 יהיה- olacak-  
 לו: onun  
 ס —  
[H1961](#)  
[H4191](#)  
[H1167](#)  
[H7725](#)  
[H3701](#)  
[H1167](#)

&#231;ukuru kazan hayvan#305;n bedelini &#246;deyecektir. Paray#305; hayvan#305;n sahibine verecek, &#246;l#252; hayvan kendisinin olacakt#305;r.

35 וכי- 35 Ve-ne-zaman-ki-  
 יגף yaralarsa  
 שור- öküzü-  
 איש adamın  
 את- -  
 שור öküzü  
 רעהו komşusunun  
 ונתן ve-ölürse  
[H4191](#)  
[H7453](#)  
[H7794](#)  
[H0853](#)  
[H0376](#)  
[H7794](#)  
[H5062](#)

ומוכרו ve-satacaklar  
 את- -  
 השור öküzü  
 החי diri  
 ויחצו ve-bölecekler  
 את- -  
 כספו parasını  
 וגם ve-ayrıca  
 את- -  
 חמת ölüyü  
[H4191](#)  
[H0853](#)  
[H1571](#)  
[H3701](#)  
[H0853](#)  
[H2673](#)  
[H7794](#)  
[H0853](#)  
[H4376](#)

יחצו: bölecekler  
[H2673](#)

&#8249;&#8249;Bir adam#305;n bo#287;as#305; kom#351;usunun bo#287;as#305;n#305; yaralar, yaral#305; bo#287;a &#246;l#252;rse, sa#287; bo#287;ay#305; sat#305;p paras#305;n#305; payla#351;acak, &#246;l#252; hayvan#305; da b#246;l#252;&#351;eceklerdir.

וְלֹא	שֶׁלֶּשָׁם	מִתְּמוֹל	הוּא	נָתַח	שׁוֹר	כִּי	נוֹרֵעַ	אִו	
ve-değil	önceki-günden	dünden	o	toslayan	öküz	ki	bilinirse	veya	
<a href="#">H3808</a>	<a href="#">H8032</a>	<a href="#">H8543</a>	<a href="#">H1931</a>	<a href="#">H5056</a>	<a href="#">H7794</a>		<a href="#">H3045</a>		
יִהְיֶה-	וְהָמָת	הַשׁוֹר	תַּחַת	שׁוֹר	יִשְׁלֵם	שְׁלֵם	בְּעֵלָיו	יִשְׁמְרֵנוּ	
olacak-	ve-ölen	öküzün	karşılığında	öküz	ödeyecek	ödemekle	sahibi	koruduysa-onu	
<a href="#">H1961</a>	<a href="#">H4191</a>	<a href="#">H7794</a>	<a href="#">H8478</a>	<a href="#">H7794</a>			<a href="#">H1167</a>	<a href="#">H8104</a>	
							ס	לֹו:	
							—	onun	

E&#287;er bo&#287;an&#305;n sald&#305;rgan oldu&#287;u ve sahibinin ona sahip  
 &#231;&#305;kmad&#305;&#287;&#305; biliniyorsa, bo&#287;aya kar&#351;&#305;l&#305;k bo&#287;a  
 verecek ve &#246;l&#252; hayvan kendisine kalacakt&#305;r.&#8250;&#8250;